

KYRKJELYDSBLAD FOR ETNEDAL



# KYRKJE-VÅRDEN

Nr. 4

Julen 2022

54 . årgang



## Signa, god julehelg!

### Av innholdet:

s. 4	Oppslagstavla	s. 12-13	Avskjedsintervju med biskopen
s. 16-17	Dei gyldne aksa	s. 22	TV-aksjon og skulelunsj
s. 5-7	Julehelsing frå 2. klasse	s. 14	Min favorittsalme
s. 18	Eivind Kompen – framtidig bonde	s. 23-25	Info frå kyrkjekontoret
s. 8-10	Jul i prestegarden	s. 15	Ønskediktet
s. 20	Mi salme	s. 26-27	Kommune-info
s. 11	Juleandakt ved biskop Solveig	s. 31	Gudstenesteliste
s. 21	Glimt frå kyrkjelivet (sjå også s. 28-30)	s. 32	Juleevangeliet



# DEN NORSKE KYRKJA

## KYRKJELEGE TILSETTE I ETNEDAL:



**KYRKJEVEVJERJE**  
Marie Bjørnødegård  
tlf. 61 12 13 20 / 918 37 011  
E-post: mb836@kyrkja.no  
Kontortid: Måndag, tysdag, torsdag og  
fredag 09 - 15



**SOKNEPREST**  
Marit Slettum  
tlf. 913 93 314  
E-post: ms638@kyrkja.no  
Inga fast kontortid, men er ofte innom  
Opptake ? Legg gjerne att beskjed  
Samtale ? Ring og avtal tid  
Måndag er prestens fridag



**ORGANIST**  
Sergio Okstad  
tlf. 90 21 29 45  
E-post: sb742@kyrkja.no



**TRUSOPPLÆRINGSMEDARBEIDAR**  
Helena Wright  
tlf. 951 78 041  
E-post: hw337@kyrkja.no



**DIAKON**  
Ellen Oddveig Rudi  
tlf. 948 65 195  
E-post: er339@kyrkja.no



**KYRKJETENAR**  
Nils Kjell Nilsen  
Tlf. 918 22 336  
E-post: nn934@kyrkja.no



**KONTORSEKRETÆR**  
Laila Sveen  
Tlf. : 611 21 320/ 911 23 183  
E-post: ls456@kyrkja.no

## KYRKJEKONTORET

Etnedal kommune,  
Kyrkjevegen 26, 2890 Etnedal  
61 12 13 00 / fax 61 12 13 01

## DEI KYRKJELEGE RÅDA I ETNEDAL:



**BRUFLAT SOKNERÅD**  
Magnhild Claudius, leiar  
Tlf.: 94164449  
E-post: magnhildc85@gmail.com



**N. ETNEDAL SOKNERÅD**  
Steinar Stenseth, leiar  
Tlf. 975 69 228  
E-post: steinarsten@gmail.com



**ETNEDAL KYRKJELEGE  
FELLESRÅD**  
Anders Grønbrekk, leiar  
Tlf. 905 64 184  
E-post: angro53@hotmail.com

## KYRKJEVARDEN

Kyrkjelydsblad for Etnedal  
Utgjevar: Sokneråda i Etnedal  
Redaktør: Marit Slettum  
Fast medarb.: Ingun Kompen og  
Wenche Hillestad Møller

**Ekspedisjon:**  
Kyrkjekontoret, 2890 Etnedal

**Bladpengar:**  
Kr. 250,- eller meir for året  
Til adresse utanom Etnedal: kr. 300,-  
Bankgiro: 2140.07.03822

Prenta i Land Trykkeri as, Dokka

# Oppslagstavla

## Bibelordet:



Lukas 2, 11 Englehelsinga til gjetarane:  
«I dag er det født dere en frelsar i Davids by, Han er Kristus, Herren.»

## Forsidefoto: Privat

Det er jul, i det Herrens år 2022, som har gjeve oss overveldande rikdom både på godt og vondt.

Mykje har endra seg sidan siste årsskiftet. Krig og ufred har kome nærare. Det er så avgjort ikkje nytt, vi blir stadig minna om det, også her i Etnedal har vi flyktningar frå Syria og Eritrea og fleire land, og dette året har vi fått ei gruppe frå Ukraina, som saman med tusenar av andre har søkt tilflukt i Noreg og andre land. Det er krig i Europa.

På årsmøtet i Etnedal helselag 9. mars sang Geir Otto Pettersen; «I natt jag drömde något som jag aldri drömt forut, jag drömde det var fred på jord, og alla krig var slut ... Det gjorde sterkt inntrykk på oss alle!

I kyrkjene våre (og elles) har det vore tent lys og bedt mange bønner. Kyrkjebønene er slik at dei rommer dei fleste sidene ved livet. Dei store katastrofene, men også dei nære utfordringane i kvardagen, og alle som kjenner på tap og smerter av ulikt slag og av ulik grunn.

Vi drøymmer om fred, vi søker trøyst, vi søker saman, det er viktig å vere der for kvarandre uansett korleis dagen ser ut.

Heldigvis er det mange gleder, og eigentleg trur eg vi finn dei største - i dei nære, små daglege tinga. Det er stor livsvisdom i å telle gledene og takke for dei. Konfirmantane og eg gjer det på samlingane våre. Vi er stille og tenker etter kva vi har å takke for denne dagen, og så takkar vi Gud. For heimane våre, for mat og klede, skulen og bygda vår, for fred og fridom .. og mykje anna. Det er lett å ta den gode kvardagen og livet, som noko sjølvstøtt.

Mange har opplevd særleg store, fine og gode dagar dette året.

Det er, til dømes, fødd mange nye etnedøler, og vi gler oss. Vi har også høyrte at det kjem fleire barn neste år.

Noko av det finaste eg opplever, er DÅP. I 2022 har vi døypt ti i Etnedal.

Gud vare din utgang og din inngang frå no og til

## Lys-vaken helg 21.-22. januar 2023 i Nord-Etnedal kyrkje - for 6. og 7. klasse



Arkiv-foto

Programmet startar i 15-tida laurdag med futt og fart ute. Middag og

meir program inne i kyrkja utover kvelden, og overnatting i kyrkjerommet.

Søndag blir det Lys vaken- gudsteneste kl. 11, der alle er hjarteleg velkomne.

Invitasjon sendast ut til 6- og 7. klassingar før jul.

evig tid, seier vi ved dåpshøgtider. Det er litt av eit perspektiv som opnar seg. Om eg forstår det? Nei. Treng eg forstå det? Nei.

Forstår vi at Guds Son kom til oss, fødd i ein fattigsleg stall i Betlehem? Nei, vi treng ikkje forstå det, men vi får lov til å tru det. Tru at Gud er med oss i alt det livet rommer, på ein mykje meir omfattande måte enn vi er vant til å førestelle oss.

Kjære etnedøler og andre som les Kyrkjevarden!

Signa, god julehelg, og Guds fred og signing over det nye året.

Hjarteleg helsing  
Marit prest.



Fylt av glede over livets under -

# Med takk og glede samlast vi til julegudstenester

## Juleftan, 24. desember

Kl. 13.30 Nord-Etnedal kyrkje. Marit Lund deltek.  
Kl. 15.30 Bruflat kyrkje. Janne Tåje og Julianna Okstad deltek

## Juledag, 25. desember

Kl. 11.00 Bruflat kyrkje  
Vilde Bergmann Rotnes, Aurora Rotnes-Larshus og Hege Bergmann Rotnes deltek.



## Julekonsertar

13. desember kl. 18.00  
Kulturskolens julekonsert i Nord-Etnedal kyrkje

### Tradisjonsrike julekonsertar med korps og kor Bruflat kyrkje

Søndag 11. desember kl. 19.00  
Bruflat musikklag og Bruflat sangkor



Bruflat musikklag spelar i Bruflat kyrkje

### Nord-Etnedal kyrkje

Onsdag 14. desember kl. 19.00  
Bruflat musikklag

Gratis inngang.

Ved konsertane 11. og 14. desember blir det høve til å  
gje ei julegåve til hjelpearbeid i Ukraina

## Bruflat kyrkje



Onsdag 21. desember kl. 19.00  
Julero

Julekonsert med Liv Helene Slettum  
Sivertsen og Martin Ulltang

Sang, piano og bass  
Billettar: Kr. 250

## Juletefest, 27. desember, 3. Juledag

Kl. 18.00 på Bruflat menighetshus kan du  
oppleve ein god, gamaldags juletefest



med mykje  
gang - og glad  
sang rundt treet,  
leik, servering,  
nissebesøk og  
utlodding

## JULEHELSINGAR

Hei sambygdingar. Ja, nå er snart nok et år gått. Det ser ut til at kuldegradene og snøen kommer, og jula nærmer seg igjen. Selv om det er den mørkeste årstiden vi går inn i, er det et stort lyspunkt å feire jul!

Også i første halvdel av dette året ble det en del koronarestriksjoner. Heldigvis åpnet det opp som vanlig i fra sommeren av. Det var noe jeg satte stor pris på, for da er det lettere å være sosial med andre mennesker.

I sommer har det blitt lagt ned et stort arbeide med å få ordnet utvidelsen av kirkegården. Det er i hovedsak entreprenør Eivind Lundmoen i samarbeid med kirketjener Nils Kjell Nilsen og leder av kirkelig fellesråd Anders Grønbrekk, som har jobbet godt med dette gjennom sommeren.

Det har vært et stort og møysommelig arbeide å bygge flomsikring ned mot elven.

Så det er nesten synd at det fine murerarbeidet med stein som har blitt gjort, nesten ikke vil synes for dem som besøker kirken vår.

Det har også blitt en ny gangveg over kirkegården og den ene porten måtte derfor flyttes litt. for å få dette til. Så da blir det lettere for folk å gå fra den fine nye parkeringsplassen vi har fått ordnet og inn til kirken.

Det gjenstår fortsatt noe jordarbeide, oppsetting av gjerde, montering av vannposter og vanningsanlegg. Dette vil fortsette neste år.

Jeg vil i forhold til utvidingen av kirkegården og oppgradering vi får gjort ved Nord-Etnedal kirke, sende en stor takk og en varm julehilsen til Etnedal kommune, som har bevilget penger og gjort dette mulig. Det er noe vi i Nord-Etnedal setter stor pris på!

Jeg vil også sende en stor takk til alle ansatte innen kirken og til alle de som hjelper til på dugnader og andre frivillige verv innen kirkelig arbeide.

Jeg ønsker alle en fredfull og god jul!

Julehilsen fra Nord-Etnedal sokneråd.

Steinar Stenseth  
leder.

Julehøytiden er rett rundt hjørnet. Mesteparten av 2022 ligger bak oss. Julefreden senker seg i vårt rolige hjørne av en urolig verden. Vi kan med takknemlighet se tilbake på fine stunder året som gikk. Aktivitet som lå i dvale under korona-nedstenging har kommet i gang igjen. Det arbeides og planlegges i råd og utvalg. Gudstjenester og kirkelige handlinger gjennomføres som normalt. Søndag 13. november var det gudstjeneste for personer med nedsatt funksjonsevne i Bruflat kirke. Det ble servert lapskaus, kake og kaffe i kirken etter gudstjenesten. Kirkerommet ble en fin ramme for et felles måltid med hyggelig prat.

I Bruflat sokn har det vært mange spennende saker på sakslista i året som gikk. Etnedal kyrkjelege fellesråd har arbeidet med å etablere en navnet minnelund ved Bruflat kyrkjegard. Bruflat sokn er med på finansiering av dette prosjektet. I tillegg har soknet finansiert ny gravemaskin og varehenger som brukes i fellesrådets virksomhet. Ellers finansierer soknet som før diakon i deltidsstilling og utgifter til konfirmasjon. Gjennom Lenningen-midlene støtter også soknet opp om spennende prosjekt som kommer mange til gode.

Seterhuset på Lenningen kan leies av Etnedals innbyggere. I august ble den tradisjonsrike stølsgudstjenesten gjennomført der. Det ble servert rømmegrøt med spekemat, noe som ga næring og energi for den etterfølgende konkurransen i hesteskokast. Einar Nysveen var treffsikker og stakk av med vandrefatet for i år.

Selv om normaliteten har vært på tur tilbake etter år med restriksjoner, har 2022 likevel vært et spesielt år for mange. Urolige tider og stor prisøkning på hverdags- og driftsutgifter har medført strammere økonomi for flere. Nordmenn flest kjenner kanskje mest trykk på lommeboka. For ukrainerne er prøvelsene av mer fundamental art. De har mistet det uerstattelige; familie, venner, hus og hjem. I år har det kommet flere fra Ukraina til Etnedal. Vi håper at de vil trives og kjenne seg trygge her, selv om de står midt i krise og bærer med seg traumatiske opplevelser.

Julen er et fredfullt lysglimt i en ellers mørk og kald tid. Det er noe av det fineste med denne høytiden. Kanskje trenger vi litt ekstra lys over livet i en tid som er mørk på flere måter. Jesus, verdens lys, ble født inn i kummerlige kår i en verden med krig og uro. Han hevet seg ikke over våre lidelser, men flyttet rett inn i dem. Jeg er evig takknemlig for at Han kom, levde det livet jeg skulle levd, døde den døden jeg fortjente og har sonet min synd for alltid. Det gir en himmelsk fryd og glede over livet. Som det står i siste vers av «Glade jul»:

*Salig fred, himmelsk fred  
toner julenatt her ned  
Engler bringer til store og små  
bud om Ham som i krybben lå.  
Fryd deg hver sjel Han har frelst.  
Fryd deg hver sjel Han har frelst.*

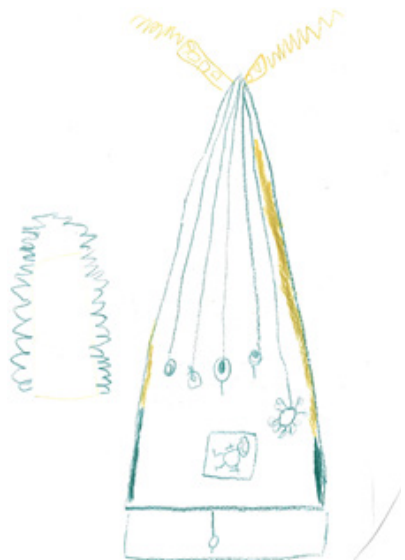
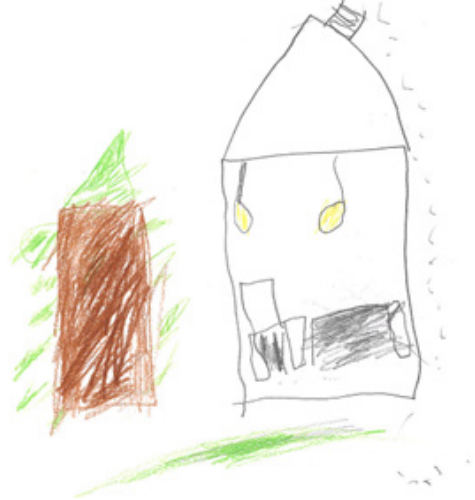
Med salig fred og himmelsk  
frelsesfryd vil jeg ønske alle  
en god jul!

Magnhild Claudius  
Bruflat sokneråd



# JULA 2022

## Helsing frå 2. klasse ved Etnedal skule





## Jul i prestegarden



Lyset frå flaggstanga i prestegarden er lett synleg i heile Bruflatområdet. (også frå godstolen til presten)

For tredje gong skal familien Aune feire jul i prestegarden i Etnedal. Fyrste gongen var i koronaåret 2020, då dei kjøpte den ærverdige, gamle boligen etter ein spennande salsprosess. Presten, som hadde budd der i tretti år, var også spent. Utgangen på prosessen vart til glede for begge partar, og overtakinga skjedde 5. juni. Dette såg han nok ikkje for seg, Lars Aune, då han i 1988, saman med far sin, Jan ( gode gamlelensmannen vår)hjalp presten med flytting frå Lerkendal til prestgar'n.

### **Draumen om ein landleg plass**

Då meklaren overleverte nøklane til eigedomen, sto to transporteiningar med møblar og anna inventar allereide klare på Bruflat, fortel Anna Linnea og Lars Aune, mesteparten samla frå antikvitets- og andre brukthandlarar, samt arvegods som eigna seg godt i store, gamle hus. Ja, endog gardiner var hekla med tanke på prestegarden lenge før dei fekk tilslaget. Det hadde Anna Linnea gjort etter ei synfaring i huset. Og det var ikkje berre ho og Lars som hadde falle for



eigedomen, det gjorde også resten av familien. Vel såg dei at det var mykje å ta tak i, men draumen om ein landleg plass hadde levd i dei lenge. Utgangspunktet var småbruk, med god plass til store og små. Anna Linnea, som er lidenskapeleg opptaken av gamle ting, såg for seg korleis ein slik plass kunne innreiast og utviklast. At prestegarden sneik seg inn i tankane, skuldast nok Lars sin oppvekst i dalen. Besteforeldra kjøpte ei hytte her på 1970-talet, og i 1981 flytta familien til Sør-Etnedal. Foreldrane til Lars bur i Etnedal, og begge systrane hans busette seg etter kvart her, så dei har allereide mange gode relasjonar.

I 2015 vart buplika for prestar oppheva, og Etnedal prestegard fråflytta tre år seinare. Likevel gjekk det to år til før eigedomen vart lagt ut for sal. Då var familien Aune meir enn klare til å legge inn bod.

### **Prestegarden - stort prosjekt, mange delprosjekt**

Då prestegarden var kjøpt, låg det allereide mange planar på brettet. Dei var knapt komne i hus, før målararkostane kom fram. Ingen i Aunefamilien er særleg glad i furupanel, og slik panel var det praktisk tala i heile huset. Fyrste prosjekt vart biblioteket og TV-rommet. (som i prestane Riise og Eide si tid var prestekontor). Og midtstugua sto snart for tur ... Det var damene som gjekk laus på interiøret. Karane hadde meir enn nok ute. Det gjekk ikkje lenge før det kom både stillas og tidvis lift, og det utvendige panelet, som var veldig slitt, vart skrapa og grunna og måla, to gongar. Det var på høg tid. Vi må attende til midt på 1990-talet sidan sist det vart gjort ... så det er gledeleg å sjå prestegardsbygningen nymåla og staseleg att!



**Heile familien samla heime på Vinterbro. Frå venstre Lars Aune, Erik Aune, (son) Mia Aune, (dotter) Anna Linnea Aune, Lisa Aune(eldste dotter) med vesle Iver, som no er eitt år og heilt til høgre Christian Lithén**



**Snart samlast storfamilien til julefeiring i prestegarden. Advents- og julestemning i stovene.**

Inne har det vorte mindre og mindre furupanel, men sidan det mest er feriar og langhelger som nyttast, ser Anna Linnea og Lars for seg ein lengre prosess med stadig, nye og spennande delprosjekt.

### Mykje gjort – fyrste toårsperioden

Likevel har dei fått til utruleg mykje i løpet av desse knapt 2 ½ åra. Alle stovene er stilfullt møblert med eldre, pene møblar og lamper i fleire storleikar og fasongar. Gardinene, som Anna Linnea hekla, med draum og von, er komne «heim».

### Prestegardshistorie

Dei nye eigarane er også opptakne av at huset skal tilbakeførast, mest mogeleg, til slik det opprinneleg var. Interesse er stor for prestegardshistoria, dei har allereide funne mykje, og tek gjerne imot bilete og anna materiale frå prestegarden sine 119 fyrste år, om noko finnst i ulike gjemmer. Det gjeld óg føremålet huset er bygd for. I mest alle rom er det tradisjonelle, religiøse bilete, som Anna Linnea har funne på Finn.no og nettet for øvrig.

Alle soveromma har fått senger og naudsynt utstyr (alt er i hovudsak gjenbruk), og stabssjef Lars i Politidirektoratet, har innreida sitt eige heimekontor der det i si tid var Menighetskontor. Naborommet, som tidlegare var prestekontor, har fått ny status som soverom.

### Høg trivselsfaktor

Trivselsfaktoren er uansett det viktigaste, og Anna Linnea og Lars kan fortelje om alle gode stunder dei har hatt saman med familie og venner i prestegarden dei fyrste to åra, så sjølv om det har vore mykje hardt arbeid, og meir vil det bli, angrar dei ikkje på at dei ga seg i kast med prestegardsprosjektet i Etnedal.

Marit prest  
Alle bilete: Privat



Eitt av mange kristne motiv på veggene



Bordet er dekket til fest og feiring.

## Fred på jorda

Her eg sit og skriv, har eg akkurat starta dei siste vekene som biskop.

Eg vil nytte høvet til å takke for alle møtepunkt rundt om i Hamar bispedømme. Eg ser for meg mange ansikt og ber med meg mange varme handtrykk frå ulike situasjonar. Hjarteleg takk og alt godt vidare!

Fred på jorda!

Vi lengtar etter nettopp det som den store hæren frå himmelen song den fyrste julenatta:

«Ære til Gud i det høgste  
Og fred på jorda  
blant menneske som Gud har glede i.»

Vi er i ei tid prega av uro over den spente krigssituasjonen i Europa og uvisse inn mot kva som vil skje vidare. Eg kjenner at engelens ord; «Ver ikkje redd» og englekoret som syng og ber om fred på jord, set ord på eit ønske, ein draum og eit håp som inspirerer til å tru på og arbeide for rettferd og fred.

Songen på Betlehemsmarkene viser vegen til Gud i krubba. Det evige strøymde inn i same augneblink som barnet vart fødd. Og Jesu fødsel set i gang ei rørsle som aldri har stansa.

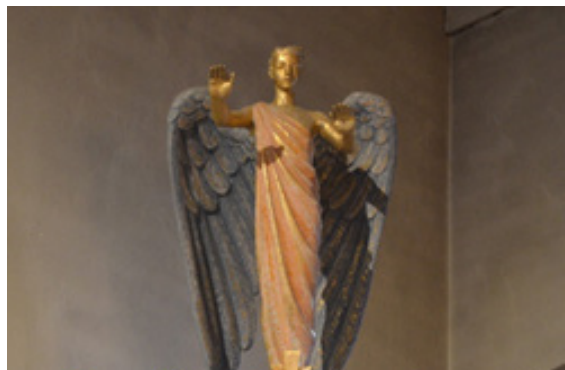
Barnet som vart fødd, er eit håp og ein kjærleik. Dette vil alle som har halde eit lite nyfødd menneske i hendene kunne kjenne. Det er nært og stort, vakkert og meiningsmetta. Våre røynsler blir sett i eit svimlende perspektiv i møte med fødselen i Betlehem og songen frå englane. Det lyfter alle nyfødde barn opp mot himmelen og inviterer til å gjera det verkeleg; håpet, draumen og bønna om fred på jord.

Jesusbarnet er ein liten knapp som er sprengfull av håp, også i dag. Med juleevangeliet si grensesprengande kraft opnast livets kjelder og framtidshåp for alle menneske, og Kristi kjærlege ljøs held oss fast i framtid og håp, for livet her og for all æve.

Velsigna julehøgtid!  
Solveig Fiske



**Solveig Fiske,**  
**avtroppande biskop**  
**i Hamar bispedømme.**  
**Foto: Liv Torhild**  
**Braathen**



- 1 begynnelsen var Ordet.  
Ordet var hos Gud,  
og Ordet var Gud.*
- 2 Han var i begynnelsen hos Gud.*
- 3 Alt er blitt til ved ham,  
uten ham er ikke noe blitt til.  
Det som ble til*
- 4 i ham, var liv,  
og livet var menneskenes lys.*
- 5 Lyset skinner i mørket,  
og mørket har ikke overvunnet det.*
- 6 Et menneske sto fram, utsendt av Gud. Navnet hans var Johannes. 7 Han kom for å vitne. Han skulle vitne om lyset, så alle skulle komme til tro ved ham. 8 Selv var han ikke lyset, men han skulle vitne om lyset.*
- 9 Det sanne lys,  
som lyser for hvert menneske,  
kom nå til verden.*
- 10 Han var i verden,  
og verden er blitt til ved ham,  
men verden kjente ham ikke.*
- 11 Han kom til sitt eget,  
og hans egne tok ikke imot ham.*
- 12 Men alle som tok imot ham,  
dem ga han rett til å bli Guds barn,  
de som tror på hans navn.*
- 13 De er ikke født av kjøtt og blod,  
ikke av menneskers vilje  
og ikke av manns vilje,  
men av Gud.*
- 14 Og Ordet ble menneske  
og tok bolig iblant oss,  
og vi så hans herlighet,  
en herlighet som den enbårne Sønn  
har fra sin Far,  
full av nåde og sannhet.*

*Joh 1,1-14*

## Avskjed med biskop Solveig høsten 2022

Intervjuet er gjort av redaktør i Løten menighetsblad, Amund Sigstad

*Solveig Fiske ble vigslet til biskop i Hamar domkirke 17. desember i 2006. Da kom hun fra stillingen som personalsjef ved Hamar bispedømmekontor etter tolv år som sokneprest i Løten. Jeg opplevde å bli tatt imot med tillit, vennlighet og raushet, sier biskop Solveig.*

### Hadde du et motto og en programerklæring ved tiltredelsen?

Jeg hadde med meg et ønske om å formidle evangeliet slik at mennesker kjenner at det berører og gir styrke og håp. Jeg hadde, og har et motto: «Ei kirke for alle». Altså ei kirke som er til stede i lokalsamfunnet, ei folkekirke. Jeg har ofte brukt lignelsen om sennepsfrøet som Jesus fortalte til å fargelegge dette. Lignelsen forteller om frøet som blir til ei stor plante, et tre med greiner der det er god plass for fuglene.

Dette kommuniserer godt med Hamar bispedømme sin visjon: Hellige rom for alminnelige liv. Visjonens formuleringer sier at folkekirka tar utgangspunkt i folks alminnelige liv og inviterer til å forstå og tolke livet i lys av evangeliet om Jesus Kristus. Å ta utgangspunkt i menneskers alminnelige liv med lengsler og behov er en programerklæring: midt i folks liv skal kirka være, for å vise at Gud er der også.



Frå visitasgudstenesta i Bruflat kyrkje

### Hvilke utfordring og oppgaver møtte deg i eget bispedømme, eller i hele kirke-Norge?

Den første utfordringen var å likestille heterofilt og homofilt samliv også med en rituell handling i kirken. Jeg ga min støtte til kjønnsnøytral ekteskapslov som kom i 2008. Fra første februar i 2017 ble likekjønnede ønsket velkommen til ekteskapsinngåelse foran alteret, og ett minutt over midnatt ble det første homofile paret viet her i landet, i Eidskog kirke. Det kjennes naturlig at det første ekteskapet med to av samme kjønn ble inngått her i Hamar bispedømme.

Flere av våre biskoper har vært med å rydde vei slik at kirken nå fremstår som en åpen folkekirke; Kristian Schjelderup og Georg Hille i innsatsen for kvinners prestetjeneste. Og ikke minst Rosemarie Köhn som også huskes for sin kamp for likestilling og deriblant homofiles rettigheter. Det var banebrytende da hun gjeninnsatte Siri Sunde i tjeneste i februar 1999 etter at Sunde i 1997 hadde inngått partnerskap mens hun var i tjeneste som kapellan i Nordre Land, og som en følge av det ble permittert i stillingen. Og endelig, i 2017, er alle kirkedørene i vårt bispedømme åpne for alle som ønsker å gifte seg i kirken.

Jeg er glad for at dette skjedde på «min vakt».

En av de største endringene i kirken i min periode er at vi ikke lenger har en statskirke, men en grunnlovsforankret folkekirke. Den nye loven om trossamfunn innebærer mange muligheter for samarbeid og samhandling i et livssynsåpent samfunn. For vi lever i et samfunn i endring. Befolkningen endrer seg både i by og bygd, og vi får flere med ulik etnisk bakgrunn. Det fordrer åpenhet, gode kultur møter og dialog om identitet, kultur og religion. Spennende!

Gjennom medlemsundersøkelser vet vi at kirken står sterkt i Hamar bispedømme. Sju av ti innbyggere er medlem i Den norske kirke og tallene er veldig stabile. Undersøkelsene viser også at kirkebyggene er viktige for folk.

Det har skjedd viktige endringer og framskritt i Den norske kirke de siste tiårene. Men livsvilkårene for mennesker med LHBT+identitet er et samfunnsproblem langt ut over Den norske kirke. Jeg har derfor forsøkt å bære engasjementet også ut over det indrekirkelige ved å søke allianser hos politikere, samfunnsinstitusjoner, organisasjoner, hos andre kirker og trossamfunn og på tvers av landegrensene.

### Kjernesaker i din tid som biskop.

En av kirkens viktigste oppgaver er å peke på at urett angår oss alle. Kirken må velge ståsted ved å se den enkelte – og bekrefte deres verd. Derfor har jeg hatt et



**Dåverande leiar i Nord-Etnedal sokneråd Astrid Tollehaug takkar biskop Solveig for hyggelege og gode visitas dagar hausten 2017.**

stort engasjement for menneskeverd og rettferdighet.

Likestilling og likeverd i kirke og samfunn har også alltid vært viktig for meg. Dette engasjementet har jeg hatt med meg inn i bispegjeringen. Det er preget av at jeg ofte tenker på hvordan Jesus møtte mennesker med respekt og at møtene førte i livets retning.

«Urett angår oss alle» speiles også i mitt engasjement for papirløse flyktninger, asylbarna og kvinner som utsettes for vold. Blant annet er jeg Den norske kirkes representant i styringsgruppen for kampanjen «Rød knapp - Stopp vold mot kvinner» og jeg har tidligere vært styreleder i Vake kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep.

– Vil vi være en kirke som bringer håp, og forkynner budskapet om den store gleden for alt folket, må vi våge å nærme oss menneskers livserfaringer.

### **Hva har du vært mest fornøyd med ? Hva har gledet deg mest?**

Da vil jeg trekke fram visitasene der jeg har møtt folk i alle aldre. Det har vært til stor glede og inspirasjon. Uansett hvor jeg er, også i andre anledninger møter jeg folk som er engasjerte og glade i kirka si. Dette gjenspeiler seg også i medlemsundersøkelser. Det er sterkt å oppleve dugnadsinnsats, iherdig og planmessig vedlikehold og jeg vil også si: sorgen når en kirke brenner.

I løpet av min periode har trosopplæringsreformen blitt innført over hele landet. Den har gitt oss mulighet til å skape gode aktivitetstilbud og møteplasser for barn og unge i lokalsamfunnet.

Jeg vil også trekke fram gode samarbeid på tvers med ulike samarbeidspartnere. Slik har vi fått til større satsinger i forbindelse med bokåret, ved olsok og nå som arrangement på veien til Nasjonaljubileet 2030.

I kirken kommer vi ofte i berøring med folks følelser. Da har jeg ofte opplevd hvordan sang og musikk kan nå inn, forsterke glede og lindre sorg. Jeg har stor

glede av musikken, møtene med utøverne og få oppleve betydningen musikken har. Det er en stor glede hver dag å tenke på hvordan kirkemusikerne våre og alle andre av kirkens ansatte legger til rette og gjør sitt beste for at folk skal få gode opplevelser i møte med kirkas tilbud og aktiviteter.

### **Saker eller forhold som du gjerne ville hatt gjort?**

Kirka skal være et sted hvor folk skal kunne komme med livene sine. Da er det viktig at folk har tillit til kirkens øverste ledelse. Som biskop er jeg ikke alene. Det er svært gode fagpersoner på ulike fagfelt som er knyttet til bispedømmekontoret og Den norske kirke. Også i bispekollegiet har jeg gode folk jeg kan ta opp krevende saker med.

Det er ingen ting jeg angrer på, men noen ganger har jeg tenkt at ting kunne vært sagt eller gjort på en annen måte. Det betyr ikke så mye så lenge det ikke går ut over noen, men kan ta fokus bort fra det jeg egentlig ønsker å formidle.

### **Vi har registrert at nye utfordringer og krav dukker opp til siste arbeidsdag. Er dette krevende å håndtere på slutten av din periode som biskop?**

Jeg vet ikke akkurat om at det er noe spesielt nå ut over at det arbeides med framtidig kirkelig organisering. Av og til kan det være debatt om saker slik som om Teater Innlandets oppsetning nå i høst, men det fører til ordskifte som jeg opplever er viktige og nødvendige mer enn krevende.

### **Har du noen gode råd til din etterfølger? Hvilken kurs ønsker du at den nye biskopen skal ta?**

Nei, jeg har ingen råd å gi her. Det kan tenkes jeg kan kviskre noen råd direkte til den nye biskopen. Jeg ser med forventning fram til at en ny biskop skal begynne. Jeg er trygg på at vi får en framoverlent og god biskop!

### **Har du noen forventninger til din nye livssituasjon?**

Jeg håper å kunne dyrke vennskapets gleder og muligheter. Kanskje gå på kafè på en vanlig hverdag og ikke minst ha mer tid til barnebarna og familien ellers.

### **Ser du og din familie fram til å flytte tilbake til Løten?**

Vi ser fram til å ta i bruk huset vårt som har vært utleid. Det blir rart å flytte fra Hamar og det gode bomiljøet vi har hatt stor glede av i Olav Myntmesters gate. Nå ser vi fram til nye dager i Sletmoveien.

## Min favoritt-julesalme «Deilig er jorden»

Den har eit høgtidsstemt preg over seg, tykkjer eg, og på juleftan er den nesten å rekne som ein del av kyrkjas liturgi- der me står tettpakka i kyrkjebenkane og syng. Salmen brukast ikkje lenger berre i jula. Nokon ynskjer å ha den i gravferder, og andre i vigslar . Det verkar som om denne salmen treff noko i oss, ein stemning, ein lengsel, ord som det ikkje alltid er så enkle ord for.

Eg må berre ta med ei historie som fortel kor mykje denne salmen betyr for meg:

Ein gong valde Marit prest bort «Deilig er jorden» på den store julegudstenesta i Nord-Etnedal kyrkje. Det var mildt sagt ikkje populært for klukkaren (les: understeikna) og ei av dei få gongene eg har gjeve Marit prest ein litt skarp kommentar om salmevalet. Etter den gongen har me alltid avslutta julegudstenesta med «Deilig er jorden», så presten tok tydeligvis mi meining på aller største alvor. Takk for det, Marit! Eg gler meg alt til me i år også skal avslutte julegudstenesta med denne salmen.

(Red.merkn.: Til klukkarens informasjon; i år har organisten og presten bestemt at «Deilig er jorden» skal syngast etter preika! Vi sette opp heile advents- og juleprogrammet 10. november ...)

*Deilig er jorden,  
prektig er Guds himmel,  
skjønn er sjelenes pilgrimssang!  
Gjennom de fagre riker på jorden  
går vi til paradiset med sang.*

*Tider skal komme,  
tider skal henrulle,  
slekt skal følge slekters gang;  
aldri forstummer  
tonen fra himmelen  
i sjelens glade pilgrimssang*

*Englene sang den  
først for markens hyrder;  
skjønt fra sjel til sjel til lod:  
Fred over jorden,  
menneske, fryd deg!  
Oss er vil evig Frelser født.*

Wenche Hillestad Møller

## Julekviss

1. Kvar har vi fått ordet JUL frå?
2. Kven skreiv Juleevangeliet?
3. Kor vart Jesus fødd?
4. Frå kvar har vi fått skikken med å ta inn eit tre og pynte til jul?
5. Kor mange luker er det på ein julekalender?
6. Kvifor er det fire lys i adventskransen?
7. Kva kallast trettenende dag jul?
8. Kva brukar musebestemor til gyngestol?
9. Kva dato er fyrste juledag i Ukraina?
10. Kva land kjem "Glade jul" frå?
11. «...med julelys og norske flagg...»  
Kva for ein julesang er denne strofa henta frå?
12. Og denne «...gi lys på vår vei, så alle kan samles...»
13. Kven var landshovding i Syria då Jesus vart fødd?
14. Kor voks Jesus opp?
15. Då Jesus var liten, måtte foreldra flykte.  
Kva for eit land flykta dei til?
16. Kven er arrangør for julegranteninga i Etnedal?
17. Når startar gudstenesta i Nord-Etnedal kyrkje juleaftan?
18. Kor lenge varar jula?
19. Kva symboliserar stjernene som blir hengt opp til jul?
20. Kva for ei bibeltekst blir lese kvar år på 1. Juledag?

1. Frå det norrøne jól.
2. Lukas.
3. Berlehem
4. Sveits og det katolske Sør-Tyskland.
5. 24.
6. Fordi det er fire sundagar i advent.
7. Helligtrekongersdag.
8. Ein stor potet.
9. 7. januar.
10. Østerrike.
11. Du grønne, glitrende tre god dag.
12. En krybbe var vuggen.
13. Kvintinus.
14. Nasaret.
15. Egypt.
16. Diakonitvalet.
17. Kl. 13.30
18. Til 20. dagen, 13. januar.
19. Berlehemstjerna.
20. Johannes ev. kap. 1, 1-5 «I opphavet var ordet ...»

## ØNSKEDIKTET

Jeg vil takke Helga Olstad for tilliten med å finne dikt til det kjæreste bladet i Etnedal. Som gammel geitebudeie på Aursjølia var ikke det vanskelig. Tusen takk til Marit prest og alle som bidrar til å gi ut den fine Kyrkje-Varden vår.

Min kjære tante, Marie Haugseth, som bodde i Rennebu og var utdannet meierske, var mange ganger på besøk på setra. Da blei det ystet kvit- og brunost. Ho hadde bestandig med gaver til oss. Dette diktet: «Skal hilse fra fjellet» av Jon Østeng Hov har satt seg fast i mitt sinn.

Det er å anbefale å høre på diktet på YouTube: Tiddelidudadu. Da får dere se fine bilder og høre fin musikk.

Så ønsker jeg at min kjære svigerinne Anne Lise Grønbrekk skal finne dikt til neste Kyrkje-Varden.

Laila Hestekind

### *Skal hilse fra fjellet*

*Av Jon Østeng Hov*

*Skal hilse fra fjellet, jeg kommer med bud;  
det lyste så herlig der inne.*

*På floene vogga myrduna brud,  
mens vindene lekte så linne.*

*Det let i kvar busk, det var slikt et kor,  
og sang til mitt øre seg søkte.*

*Og rypa, min elskede, møtte mitt spor,  
hvor sti langs med bekken seg krøkte.*

*Det glitret i stryket, det blinket i vak,  
og gleden i brystet mitt bruste.*

*Over aurete botn storfisken rak,  
mens fjellbrisen vasskorpa kruste.*

*Værhardt sto fjellbjørka, vindvridd og låg,  
mens nevera trivelig smilte.*

*Og under dens lauvheng med glede jeg såg,  
at villreinen stille seg kvilte.*

*Skal hilse fra fjellet - det evige land,  
hvor moskus og jerven har bolig.*

*Min lengsel dit inn er blitt som en brann.  
Kun der får jeg fred og blir rolig.*



Laila Hestekind på fjellet.

## Dei gyldne aksa



**“Korn, det var brød, og brød, det var liv eller død”**, skreiv Knut Hamsun i boka *Markens grøde*, som han fekk Nobelprisen for.

Korn har alt frå fjerne tider vore dyrebart. Det er funn frå oldtidas kultursamfunn, Snorre skriv om kornhandel som gjekk på livet laus, og i det gamle og nye testamentet er kornet ofte omtala.

I Fyrste Mosebok står det om då brørne til Josef kjem til Josef i Egypt for å handle korn, og vi har lese om Faraos draum, om dei sju tynne og dei sju fylte aksa, og kva denne draumen tydde.

Risen på Kinas våtmarker, rugen på frostlendte torp i Lappland eller maisen på prærien i Amerika, over alt er kornet liv eller død.

No fylgjer vi med på korleis alt utviklar seg mellom Russland og Ukraina, også når det gjeld handelsavtaler og blokader som kjem og går. Mykje dreier seg om kornet og Svartehavet med dei viktige utskipingshamnane. Over alt vaiar det ukrainske flagget, gult og blått, korn og hav.

Ein kan spørje seg kva som skjer med kornet dersom dei enorme mengdene blir liggjande for lenge i hamnane ved nye blokadar.

Det er langt frå fyrste gongen at handelsblokadar har råka fattige land hardt. Den franske generalen Napoleon “ med sin hær” førde Europa ut i blodige kri-

gar med handelsblokadar, og særleg mot den største fienden, Storbritannia.

Då den britiske flåten svara med å sette København i brann i 1807 og tok den dansk - norske flåten, kom Danmark - Noreg med i krigen. Den britiske flåten hindra at korn og andre viktige varer kom fram til Noreg. Mannskap i handelsskip med kurs mot Noreg vart tekne og fengsla.

På grunn av blokaden vart det hungersnaud i Noreg, men det var alt frå før av dårlege tider, ettersom det hadde vore fleire uår. Kornet fraus, også i kyststrøka. Det er gamle skriv som fortel at somme stader døydde furuskogen ut, avdi furuborken egna seg best til barkebrød.

Mange drog ut på farefull ferd over Skagerak og Kattegat for å kjøpe korn, ikkje minst såkorn.

Mange år seinare, i 1861, skreiv Henrik Ibsen forteljinga om Terje Vigen på rim. Det er visstnok 52 vers, og fyrste verselina kan ein framleis høyre sitert :” Der bodde en underlig, gråsprenget en på den ytterste nøkne ø.” Terje ror til Danmark for å kjøpe tre tønner bygg, men på tilbakevegen vert han teken ombord i ein britisk korvett og havnar i fengsel i England, der han blir i heile fem år.

Når han omsider kjem heim, er hustru og vesle Anna forlengst døde og ligg begravne “ i fattigfolks jord”. Diktet om Terje Vigen er gripande lesing. Det inneheld mykje historikk, men handlar og om tilgjeving og forsoning. Terje blir seinare los og møter att lorden som hadde teke han til fange, og han har med seg kone og vesle Anna, same namn som Terje si vesle jente. Redselen blir stor når Terje vil hevne seg og stikk hol i båten som skal berge dei tre. Terje grip barnet og held det som gissel medan foreldra blir frå seg av redsel. Men så kjenner han at hevnen hjelper ikkje for hans eigen sorg. Han gir barnet til mora og kjenner at han får fred.

Det er usikkert om Terje Vigen har levd, men Ibsen skriv i siste vers: “Ved Fjære kirke jeg så en grav»...

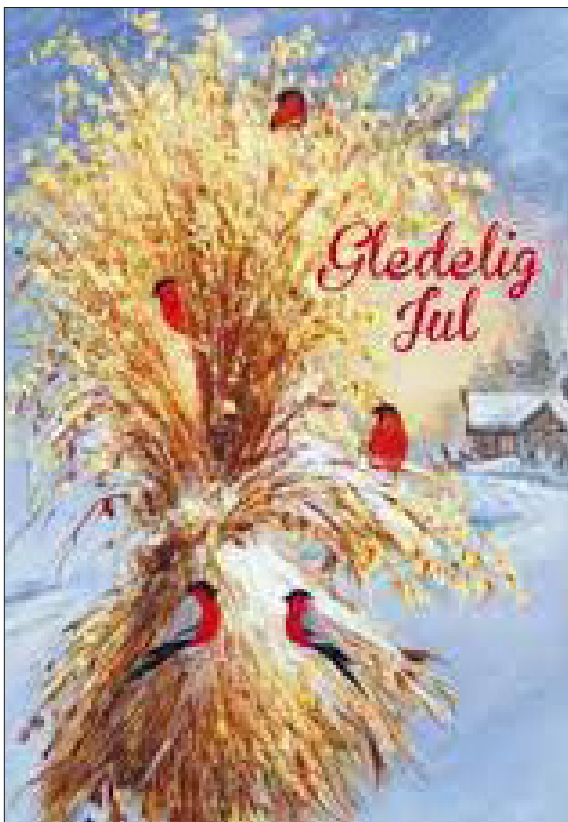
Nordahl Rolfsen tok diktet tidleg inn i lesebøkene sine. Eg hugsar mor mi kunne heile historien, og dei måtte lære fleire vers utanåt etter beste evne.



Den store finske diktaren Johan Runeberg, mest kjend for den finske nasjonalsangen og Fenrik Ståls segner, levde ein del av livet sitt samstundes med Ibsen. Han skreiv og om korn og brød, ettersom han hadde opplevd uår, særleg i nord - Finland. Mange born vart skilde frå foreldra og vart sende til kyststrøka i Nord - Noreg, der kornet hadde betre vilkår. Med fisk og brød overlevde dei fleste av borna, men språket og mykje av kulturen var annleis, og saknet av foreldre og sysken var sikkert stort.

Runeberg skriv om den fattige bonden Paavo. Fleire år på rad blir rugåkeren hans øydelagd av hagl og frost. Kona må blanda meir og meir bark i brødet.

Endeleg ein haust blir rugen fullmoden. Kona er glad og vil baka brød til borna av berre rug. Men bonden Paavo seier:” Blanda du helften bark i brødet, ty førfrusen står vår grannes åker.”



Henrik Wergeland skriv om småfuglane på juleneket. Han let dei sjølv kome til orde:

”En fattig husmann bak skogen bor.

Han gir oss et nek i år som i fjor.

Han eier kun tre, dog gir han oss ett, for Jesu skyld så gjør han det.”

Når eg høyrer Vamp syng om dei gylne aksa, lyt eg tenkje på dei enorme kornåkrane i Ukraina. Vi ser svære russiske tanks som knuser kornet og let etter seg udetonerte eksplosiver av mange slag. Mange liv vil gå tapt før såkornet skal i jorda.

Mange forfattarar og andre skribentar, ikkje minst poetar, har skrive om kornet. Hans Børli skriv:” Slik en gyllen grødenatt! Mild vind får åkrene til å leve i rislende blink under fullmånen. Tunge byggaks svaier..... Det er så ein kjenner den søte angen av korn.

I eit anna dikt “Hviler i en stor mildhet” er Børli nesten profetisk. Eg tek med nokre liner:

« --- Hele verden hviler i en stor mildhet  
trass i alt –  
Hviler i en stor mildhet  
med alle sine sinnssykehus,  
panservogner barnemordere  
kriger..  
En stor hvit mildhet som engang  
skal skape Mennesket.  
Og da –  
ved en ny tidsregnings begynnelse -  
vil ondskapens svarte brakkland  
bli omdannet til åkrer  
som duver for vinden.»

Tone Steinset

# Eivind Kompen

## Framtidig bonde i Svilosen

- Vi må halde på det som alltid har vore - at mjølk og kjøt er dei beste matkjeldene, seier 15 år gamle Eivind. Han bur på garden Juven i Svilosen, og er klar på at han skal overta garden etter far Kjell Ivar og mor Maria. Hobbyar som mekking og skruing passar godt for ein komande bonde, og å stelle med dyra synest Eivind er veldig koseleg.

Foreldra minnest ein svært ung odelsgut som sat i kraftfor-trillebåra og smakte på dyreforet! Konfirmasjons-pengane hans vart brukt til innkjøp av eit stort verktøyskrin med seks skuffer. Det kom fort i bruk med mekking på den gamle traktoren - Ford 3000 - etter oldefaren.

### Plan for framtida

Framtids-planene er lagt, og foreldra er klare på at det er Eivind sine interesser og val som teller. Han er spøkefullt redd at foreldra er så spreke at det kan ta tid før han får overta!

Far Kjell Ivar var fyrst avløyser før han overtok garden hausten 2005 etter onkel Martin. Det var mykje jobb med grøfing og steinplukking dei fyrste åra, men han har aldri angra. Heldigvis er det meste av dyrka jord flat og lett tilgjengeleg for maskiner.

”Moderen” er lærar og av det spreke slaget med mykje futt, sit nesten aldri i ro, og er svært så hesteinteressert. Syster Marit er yngre enn odelsguten, og er hestejente som mor.

### Født bonde

Foreldra hugsar at då Eivind var tre år stod han med hendene for augo då mora kørde traktor!

Draumen om å kunne køyre sjølv var nok stor alt då. Foreldra seier at dei har aldri lagt noko press på neste generasjon, men er sjølvsagt glade for at sonen er så interessert.

### Totalt 100 dyr

Det er 37 mjølkekyr, 63 ungdyr og tre hestar på Juven no. Dei er svært nøye med at dyra skal ha det godt. Det merkast på at det er roleg i det store fjøset, dyra er avslappa. Nokre er svært så interesserte i å bruke tunga til å helse på besøkjande...

Det er sjølvsagt mykje arbeid å gjera på Juven, sjølv om det er mjølkerobot og mykje går på data. Kalvane blir fora på gamlemåten, og dyra har namn og nummer-merke i øyro.

Far Kjell Ivar er oppteken av god dyrevelferd, og har sjølv vakse opp med dyr og lært å behandle alle dyr pent. Det er også noko odelsgut Eivind har høyrte og lært, og noko han kjem til å legge vekt på den dagen han er ferdig utdanna - med mykje praksis - og overtek Juven. Garden er i den gamle skulekretsen Svilosen – med litt fleire svingar og kilometer til skule og butikkar enn etnedøler flest har. Men det står ikkje i vegen for framtids-planane for Eivind på Juven – det tek berre litt fleire minutt å koma dit ein treng å koma seg.

Ingun Kompen



Eivind Kompen, odelsguten på Juven



Hjarteleg takk for minnegåva som vart gjeve ved Aud Ingrid Austdal si gravferd.

Etnedal helselag

Nasjonalforeningen  
for folkehelsen



Etnedal  
helselag

## Legatet Ole E Sveens Minne

Renter av Legatet Ole E Sveens Minne for 2022 skal tildeles ungdom fra Etnedal som tar opplæring i ett av følgende fag:

1. Treskjæring ved [Handverksskolen på Hjerleid](#)
2. Opplæring i Helse- og Sosialfag eller Byggfag

Elever med lang utdanningstid vil bli prioritert. Søkere må ha fylt 18 år.

Søknad sendes:

**Legatet Ole E Sveens Minne**  
v/ Eivind Lundmoen  
Lundmoen 68  
2890 Etnedal

e-post: [elundmoe@bbnett.no](mailto:elundmoe@bbnett.no)

**innen 31. desember 2022**



## Mi salme

Salmen eg har valt er Glade jul hellige jul, som er oversatt til nynorsk av Bernt Støylen. Det er viktig at den er på nynorsk!

### Glade jol, heilage jol!

Glade jol, heilage jol

Englar kjem frå Guds kongestol,  
blomar ber dei frå paradís,  
fint og fagert dei syng Guds pris.  
/: Løynleg ikring oss dei går. :/

Julebod, gledeleg bod,

Tonar til oss med himmelljod,  
Song av englar som hyrdingar såg  
Den gong Jesus i krubba låg.  
/:Songen av englar er sæl.:/

Fred på jord, fryd på jord,  
Jesusbarnet, det er vår bror,  
Englar syng om hans herlegdom,  
han har reidd oss i himmelens rom.  
/:Songen av englar er sæl.:/

Sæle fred, himmelsk fred  
Jolekvelden til jord kom ned.  
Englar syng om den fred dei såg,  
syng om han som i krubba låg.  
/:Gled deg, kvar sjel han har frelst.:/

Eg har valt salmen Glade jul, hellige jul som er ein salme eg syns passar fint for tida vi går inn i no. Videre vil jeg utfordre Espen Løvlie Hagaseth og Karoline Røste Omdahl.

Vegard Brusveen



## Gavesekk

### VANNRETT

1. Bjørneseng 3. Stemme 6.Alexander som vant MGP.  
7.Servere 10.Roald Dahl 11.organ 12.Åse Drivenes  
13.gårdsgutt 15.dyrehotell 18.jentenavn.

### LODDRETT

1.Jul 2.kvitt dyr 4.gripe 5.kvise 6.berge 7.uro 8.lever  
9.skogens konge 14.Norsk lærerakademi 16.katten  
har .. liv 17. 1.person entall.



Løysingar, kryssord og julekviss s. 30



## Utdeling av kyrkjebok til 2- og 4-åringar

30. oktober var det familiegudsteneste, dåp og utdeling av kyrkjebøker.



Her har Henry Elias fått boka si av trusopplærar Helena Wright og Magnhild Claudius frå trusopplæringsutvalet.



Stine Bergkvist Evensen med Ludvig, fire dagar gamal. Han er veslebror til Oliver.



Fem fire-åringar og ein to-åring (100 % oppslutning på årstrinnet) fekk kyrkjeboka si. Frå venstre: Aleksander Bergene, Henry Elias Bergene, Oliver Bergkvist Evensen, Tilde Fauske Byfuglien, Embrik Elg Fossum og Johannes Kringli Skatteboe

## 50 års-konfirmantjubileum

To av seks gullkonfirmantar møtte fram til jubileumsfeiring. 26. september i Bruflat kyrkje. Her er dei fotograferte saman med Marit prest etter messa i Bruflat kyrkje. Torodd Grønbrekk og Leif Åmodt. Samlinga vart avslutta med middag og kaffe, der riktig mange minne frå konfirmant- og ungdomstida vart trukke fram. Det var eit sjelda lite konfirmantkull i 1972, og dei var samla til felles konfirmasjon i Bruflat kyrkje.



## Årets konfirmantar vart presentert same dagen, 26. september

For dette kullet blir det også felles konfirmasjonsgudsteneste i Bruflat kyrkje til våren. Frå Nord-Etnedal er det ein konfirmant. Frå venstre: Ingrid Nicolaysen Bergsbakken (Nord-Etnedal), Alfred Holte Breien, Gunnar Stubbene, Lene Bakken, Linn Korsvoll, Madelen Andersen Urberg, Sigmund Lyckander Espelien, Eivind Elg Fossum, Kristian Fossum, Oscar Herstad Fjeld, Benjamin Øybakken Øvrebø.



## Skulelunsj med Etnedal helselag

16.november var det dukka for skulelunsj på Etnedal skule. Lunsjen er i regi av Etnedal helselag, og dette året var det krinslaga Breien og Steinsetbygda som hadde ansvaret. Dei laga nydeleg lunsj både til elevar og alle ansatte ved skulen.

Dette er ein svært lang og fin tradisjon, eitt av høgdepunkta mellom besøka på skulen, som alle set pris på, dessutan gjev det god inspirasjon til å ete sunn og næringsrik mat i skulekvardagen, seier rektor Wenche Rognerud.

På menyen var det allsidig, sunn og god mat med variert pålegg, oppskore frukt og grønnsaker med dip.

Wenche Hillestad Møller



Steinsetbygda og Breien helselag, saman med gode hjelparar frå andre krinsar.

## TV aksjonen 2022



TV-aksjonen 2022 gjekk i år til Leger Uten Grenser sitt arbeid for å gje livreddande helsehjelp og medisiner til menneske som treng det mest.

Det er støtt stor giverglede blant befolkningen i Etnedal, og i år -som så mange gonger før, kom Etnedal kommune høgt på lista på landsbasis. Totalt var det samla inn kr. 108 997,- i Etnedal kommune. Det totale bidraget pr innbyggjar vart kr. 86,78

Dette er kr 37,71 over landsgjennomsnittet på kr 49,07, 38.plass nasjonalt av totalt 357 kommunar og på ein hederleg 5.plass i Innlandet fylke av totalt 46 kommuner, fordelt på innbyggjarar.

Det var totalt 23 bøssebærarar ute og gjekk denne syndagen. Hovedkomitéen for TV aksjonen i Etnedal vil rette ein stor takk til alle bøssebærarar, rodeleiarar, næringsliv, lag, foreningar og Etnedal kommune for

bidrag og innsats. Ingen sak å væra hovedkomité når innbyggjarane stiller opp på denne måten og ting går på skinner!

Takk også til Etnedal Sparebank som opna dørene i banken denne kvelden slik at bøssene kunne leverast der. Ein ekstra takk til Petra Granström som var «telle-sentral» i lag med hovedkomitéen.



Årets hovedkomite: Leiar Tor Bjørnødegård, Syver Øistuen, Karin Stegarud, Rita Sirhaug og Wenche Hillestad Møller.

## Informasjon fra kirkekontoret

### Nord- Etnedal kyrkje og kyrkjegård:

I sommer og høst har vi arbeidet ved Nord- Etnedal kyrkje. Prosjektet med kirkegårdsutvidelse, universell utforming av inngangsparti og utvidelse av parkeringsmuligheter ved Nord- Etnedal kyrkje nærmer seg ferdigstillelse.



Foto: Marie Bjørnødegård



Foto: Nils Kjell Nilsen

### Følgende gjenstår og skal ferdigstilles i 2023:

- Rekkverk på trapp/rampe
- Senking av dør
- Gjerde
- Vannposter
- Minnesmerke
- Tilpynting
- Digitalisering av gravkart

Prosjektet i Nord- Etnedal vil gjøre både kirken og kirkegården mer tilgjengelig for besøkende, både ved økt tilrettelegging og en forbedret adkomst. Det har også en stor verdi at det blir flere kistegraver på kirkegården, slik at innbyggerne får valgfrihet til å velge den gravleggingsformen de vil, på den kirkegården de har tilknytning til. Det blir bedre og flere parkeringsmuligheter ved kirken, og kirkegården blir større og finere. Vi gleder oss til arbeidet blir ferdigstilt i 2023. Etnedal kyrkjelege fellestråd retter en stor takk til alle aktører som har arbeidet på prosjektet i 2023, og Etnedal kommune som står for finansieringen.

### Digitalisering av graver - gravkart

Etnedal kyrkjelege fellestråd har i høst arbeidet med å få til bedre gravkart for begge kirkegårdene. I den forbindelse har vi inngått et samarbeid med Gravkart. Gravkart er en tjeneste fra ProPoint Survey AS. De har ingeniører med stor erfaring av kartering, droneflyving, oppmåling, skanning, modellering, anleggsskanning m.m.

Det er krav til digitaliserte gravkart med SOSI standard ved den nye kirkegårdsutvidelsen i Nord- Etnedal. Etnedal kyrkjelege fellestråd så i den forbindelse nytten av å forsøke å få til bedre kart også på de gamle feltene i Nord- Etnedal, samt Bruflat kyrkjegard. 19. oktober ble det flydd med drone over begge kirkegårdene for kartlegging

Vi vil informere dere mer om det pågående arbeidet med gravkart i løpet av neste år.



Foto: Marie Bjørnødegård

### Navnet minnelund ved Bruflat kyrkjegard

Etnedal kyrkjelege fellestråd arbeider med å etablere en navnet minnelund ved Bruflat kyrkjegard. Kirkekontoret har ved flere anledninger, de siste årene, blitt kontaktet om etablering av en eventuell navnet minnelund ved Bruflat kyrkjegard. En navnet minnelund er graver i et felt med felles minnesmerke hvor det er anledning til å sette opp navn og årstall for fødsel og død på den gravlagte. I en navnet minnelund vil gravplassforvaltningen sørge for felles beplanting og de etterlatte kan sette fra seg blomster og lys.

Etnedal kyrkjelege fellestråd har fått kr. 25000,- fra Bruflat sokneråd til å prosjektere navnet minnelund ved Bruflat kyrkjegard.

Mandag 3. oktober var kirkevergen, kirketjener og leder i fellestrådet på befaring på Bruflat kyrkjegard med Marianne Laa, landskapsarkitekt hos AsPlan Viak.

### Arbeidet som er gjort:

- Finansiering til prosjektering
- Befaring og valg av sted
- Enighet om at det lages to konseptskisser
- GPS innmåling av hekk, bjørketrær, mur, urnelund, anonym minnelund, navnet minnelund og hull for prøvegraving (4 stk) (GPS innmåling er gjort av Storengen BA Consult)
- Prøvegraving ved Bruflat kyrkjegard for å finne ut hvilken kornfordeling jorden har.

### Arbeid som gjenstår:

- Jordprøver skal sendes laboratorium for analyse
- Finansiering til selve prosjektet
- Konseptskisse velges
- Detaljplan utarbeides
- Plan sendes til Statsforvalteren for godkjenning
- Arbeidet med minnesmerke og minnelund starter.



**En stor takk og en liten julehilsen fra kirkevergen:**

En stor takk.

Jeg ønsker å rette en stor takk til alle ansatte, frivillige og medlemmer i rådene for det arbeidet dere har gjort for kirken i 2022. Dere har gjort det mulig for oss å levere gode tjenester til befolkningen i Etnedal. Vi er helt avhengige av alle de gode krefter dere tilfører kirken.

En liten julehilsen.

Jeg kjenner at julestemningen kommer sigende i disse tider, hjemme hos oss gleder vi oss til adventskalender, tenning av adventslys, pynting, julesanger og baking av pepperkaker. Så kommer høydepunktet med julaften. Da venter spente barn og voksne på julegaver, god mat serveres og det viktigste, det å få være sammen med de vi er glad i.

Vi er gjerne i kirka på julaften, det er en tradisjon fra mitt barndomshjem. I kirka kjenner vi at roen kommer når kjente julesalmer som Glade jul og Det lyser i stille grender spilles på orgelet. Det er en fin stund i kirka med juleevangeliet, salmer og julebudskap, samt at det er fint å kjenne på at man er del av et større fellesskap. Vi gleder oss over å møte kjente og kjære i kirka på julaften, og det gjør stunden ekstra spesiell.

«Kjære lytt til mørket når vår dag er gått  
Natten nynner over fjærne åser  
Mangt har dagen skjenket oss i stort og smått  
mer kan hende enn vi har forstått»  
Fra Erik Bye`s - Vår Beste Dag

God jul og godt nyttår!  
Hilsen Marie



**Foto: Marie Bjørnødegård**

**Åpningstider på kirkekontoret:**

Kirkekontoret har publikumsbetjening

tirsdager og torsdager fra

kl. 09.00 til kl. 15.00. Vi er tilgjengelige alle dager kl. 09.00 – kl. 15.00 på telefon og e-post. Ved møter eller annen aktivitet kan dere sende oss en beskjed, så ringer vi tilbake.

(E-post kan sendes til [mb836@kyrkja.no](mailto:mb836@kyrkja.no) eller sms til 91 83 70 11).

Vi oppfordrer alle til å ta kontakt med oss hvis dere har spørsmål, og/eller det er noe vi kan hjelpe dere med.

Kom innom, ring oss, send oss en e-post eller et brev til Etnedal kyrkjelege fellesråd, Kyrkjevegen 10, 2890 Etnedal. Kontaktinformasjon til alle ansatte finnes på [www.kirken.no/etnedal](http://www.kirken.no/etnedal) - og på s. 2 her i Kyrkjevarden.

## 2023 – Val av nye sokneråd og bispedømmeråd

Kva slags kyrkje vil du ha?  
Du kan påverke!

I 2023 skal vi velje nye sokneråd og nytt bispedømmeråd. Som medlem i rådet vil du ha innverknad på dei lokal oppgåvene og utfordringane i kyrkja di.

Soknerådet leier kyrkja der du bur. Oppgåvene er varierte innan tema som miljø og rettferd, musikk og gudstenester, barne- og ungdomsarbeid, jus og forvaltning m.v. Gjennom arbeidet i rådet kan du bruke talenta dine, bli kjend i nærmiljøet, legge til rette for kyrkja som kulturarena eller møteplass for barn og unge. Moglegheitene er mange.

Still til val, eller oppmod nokon du kjenner til å stilla.  
Ta kontakt med kyrkjekontoret innan 1. februar.  
Du finn meir informasjon om kyrkjevalet her: [www.kyrkja.no/valg](http://www.kyrkja.no/valg)



**Etnedal  
kommune**

- Minst og best -

#### Kommune-info

Sjå også Etnedal kommunes hjemmeside [www.etnedal.kommune.no](http://www.etnedal.kommune.no), og Etnedal kommunes facebook-side

## Kjære alle lesere av Kyrkjevarden!

Ei ny adventstid og julehøytid står for tur. Det er nok flere enn meg som er veldig glad for at tiltak i forbindelse med koronapandemien er opphevet, og vi igjen kan feire ei normal jul sammen med våre nære og kjære, venner og familie. Det er likevel fortsatt ei spesiell tid vi lever i. Vi så alle fram til tida når tiltakene ble lettet på og vi igjen kunne leve normale liv. Samtidig ser vi at pandemiproblematikk er avløst av nye utfordringer og kriser som rammer både nasjonalt og internasjonalt. Siden forrige gang jeg skrev julehilsen i Kyrkjevarden så har Russland gått til krig mot Ukraina. Det betyr at det er krig og krigshandlinger i Europa, og det er en mer usikker og spent tid vi lever i. Heldigvis har vi svært god beredskap og vi forebygger utfordringer i vårt samfunn så godt som mulig. Vi vil alle likevel være indirekte berørt selv om vi ikke er direkte berørt. Vi ser mer såkalt hybrid krigføring der også vi blir mer sårbare. Vi ser dataangrep og potensielle trusler mot kritisk infrastruktur som kraftforsyning og kommunikasjonsnett.

Også i vår vesle, fine kommune har vi tatt imot og bodd ukrainske flyktninger. Jeg håper at vi alle bidrar til å ta godt imot dem, og at flyktningene også føler seg godt mottatt i Etnedalssamfunnet. Vi er svært privilegerte. Vi bor i et rikt land med fred, frihet, trygghet og demokrati. Det kommer ikke av seg selv. Vi skal vite å sette pris på det, og vi skal hjelpe de som må flykte fra det motsatte – nemlig krig, ufred, utrygghet og begrensninger. Vi sender i denne tida spesielt gode tanker til Ukraina og det ukrainske folket. Måtte krigen stanse umiddelbart, og måtte fred og stabilitet opprettes.

Jeg ønsker å benytte anledningen til å takke for året som snart er over. 2022 bød som de fleste andre år på både oppturer og nedturer, framgang og motgang, glede og sorg. Jeg er stolt av Etnedal og alt vi får til i fellesskap. Det gjøres mye godt arbeid, og det er mange som virkelig fortjener en klapp på skuldra for innsatsen. 2022 var også Frivillighetens år, noe som kler Etnedal godt. Takk, alle sammen.



Jeg ønsker alle ei riktig fin julehøytid. Måtte det nye året bli et godt år!

Med vennlig hilsen  
Linda Mæhlum Robøle  
Ordfører

## PSYKISK HELSE I ETNEDAL KOMMUNE

Psykisk helse er noe vi alle har på lik linje med fysisk helse. Noen ganger kan vi oppleve psykisk uhelse - dette kan være så mangt – særleg krevende situasjoner i forbindelse med tap av nær familie, venner, ferdigheter eller samlivsbrudd. Depresjon, angst, eller andre psykiske lidelser.

De fleste vil en gang i løpet av livet oppleve psykisk uhelse. Det er da vi i psykisk helsetjeneste kanskje kan hjelpe. Ta kontakt med oss hvis du har behov for hjelp, eller lurer på om du har behov for hjelp.



**Etnedal  
kommune**

- Minst og best -



**Ta kontakt med:**

Psykisk helsearbeider,  
Jorund S.T. Opsahl - 95496058  
Vernepleier med videreutdanning i psykisk helsearb.,  
Tine Bjørnødegård - 95019059  
Psykisk helsearbeider, Andrea Hagen - 95733214  
Psykisk helsearbeider, Ragni Haug - 99091344

## Bedriftsbesøk - Etna Familiecamping

Næringsutvikler i Etnedal Pernille Ødegård, og undertegnede tok turen til Etna Familiecamping for en prat, og bli mer kjent med stedet.

Siden 2008 har Gea og Jos Hoekstra drevet Etna Familiecamping i Sør-Etnedal. Ekteparet kommer opprinnelig fra Nederland, og fokuserer derfor spesielt på markedsføring av campingplassen overfor nederlandske gjester. Det gir resultater, og det er ikke få



**Gea og Jos  
Hoekstra på Etna  
familiecamping**

nederlendere som av den grunn har besøkt Etnedal disse årene, men selvsagt også mange andre nasjonaliteter.

Etna Familiecamping ligger sentralt plassert med lett adkomst fra fv. 33, rett ved bergflagget som er malt på Madslangsrudberget. Bergflagget i Madslangsrudberget er et kjent landemerke, og for øvrig Norges eldste bergflagg.

Etna Familiecamping tilbyr romslig plass i rolige omgivelser, noe gjestene setter stor pris på. Campingen har ti hytter og en leilighet til utleie, samt inntil 90 faste helårsplasser. Elva Etna renner like forbi, og innbyr til bading, padling og fiske. Kanoer og sykler kan leies på campingen.

Etter to år med pandemi har trafikken vært veldig god i sommer. Campingplassen har stort potensiale for videre utvikling med sin beliggenhet og vakre omgivelser. Jeg takker så mye for varm velkomst, og ønsker masse lykke til videre!

Med vennlig hilsen  
Linda Mæhlum Robøle  
Ordfører

Tlf. 61 12 13 70 / mob. 95 76 49 00  
linda.mehlum.robøle@etnedal.kommune.no  
www.etnedal.kommune.no



**Camping under bergflagget, Norges eldste i sitt slag.**



**Fin beliggenhet, ved Etna elv.**

## Vigsel og dåp i Bruflat kyrkje



Dåpsbarnet Siri Tonette følger nøye med.

Ida Yasmin Hole og Vebjørn Kompen vart vigde 27. august 2022.  
Vel to månadar seinare 30. oktober vart dottera Siri Tonette døypt.



Dåpsfamilien og fadrane etter dåpen. Frå venstre: Helge Støtvig med dåpsbarnet Siri Tonette, far Vebjørn Kompen, fadrane Linda Beathe Brateng og Camilla Gudbrandsen og mor Ida Jasmin Kompen.

## Dåp i Nord-Etnedal kyrkje



Tomine Møller vart døypt i Nord-Etnedal kyrkje 11. september.

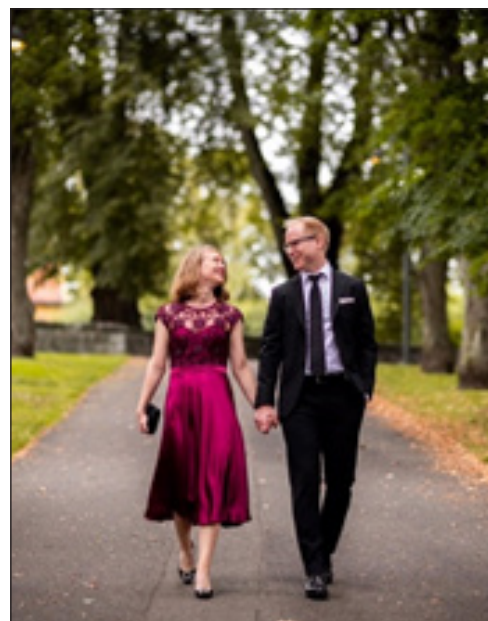
Frå venstre: Georg Nerem, Sondre Hillestad Møller, Eskil Hillestad Møller, foreldra Jonas Hillestad Møller og Madelen Karoliusen med dåpsbarneret Tomine, Marit prest, Thea Sjøheim, Marthe Stubberudlien og Lene Granseth.

## Vigsel



Sindre Espelien og Kristine Boye Sørhagen vart vigde i Hov kyrkje 2. juli 2022

Ann Elin Olsen og Ola Hillestad vart vigde i Oslo 2. september.





## Slekters gang

### DØYPTE



#### Bruflat kyrkje

Siri Tonette Kompen 30. oktober

#### Nord-Etnedal kyrkje

Tomine Møller 11. september

### DØDE



#### Bruflat

Johanne Knutsen  
Hans Kvedalen  
Magne Strande  
Aslaug Kristine Lillesolberg  
Jenny Klatstølen

#### Nord-Etnedal

Malfred Solbrekken

### Løysingar julegave- kryssord og julekviss

LØYSING:  
VANNRETT:  
1.HI 3. RØST 6.RYBAK 7.BETJENE  
10.RD 11.ØRE 12.ÅD 13.DRENG  
15.KENNEL 18.INGA

LODDRETT:  
1.HØYTID 2.ISBJØRN 4.TA 5.AKNE  
6.REDD 7.BRÅK 8.ER 9.ELG 14.NLA  
16.NI 17.EG

1. Han ble svøpt og lagt i en krybbe
2. Det var ikkje rom for dem i herberget
3. Frelseren, Messias, Herren
4. Augustus og Kvirinius
5. Nasaret lå i Galilea og Betlehem i Judea
6. I fjell-landsbyen Nasaret



#### Betlehem

*I en natt så klar og kald,  
av en ung og tapper mor,  
i en krybbe, i en stall,  
fødtet håpet til vår jord.  
Så umerkelig - så stille,  
byens gater helt forlatt.  
Ingen opptog for den lille,  
lyset kom en vinternatt.*

*Gjeterne satt rundt sin grue,  
skremtes opp av lys og lyd.  
Himlen stod i veldig lue,  
engler sang om fred med fryd.  
Ikke frykt - vær ikke redde,  
Gud er kommet til vår jord.  
Nå i natt var det det skjedd,  
gå til barnet og hans mor !*

*I det stille til de små,  
bringer Jesus håp og fred.  
Og han kommer da som nå,  
fra sin himmel til oss ned.  
Julenatt med lys og glede,  
minner oss om Gud som kom.  
Evig er han her tilstede,  
nå står grav og krybbe tom.*

*Bjørn Eidsvåg*

# VEL MØTT TIL GUDSTENESTE



## 24. desember – Juleftan

- Kl. 13.30 Nord-Etnedal kyrkje.  
Konfirmantar og Marit Lund deltek.  
Takkoffer til Kirkens nødhjelp.
- Kl. 15.30 Bruflat kyrkje. Konfirmantene,  
Janne Tåje og Julianna Okstad deltek.  
Takkoffer til Kirkens nødhjelp.
- Kl. 17.00 Kyrkjjetenar Nils Kjell Nilsen  
ringer jula inn.

## 25. desember – 1. Juledag

- Kl. 11.00 Bruflat kyrkje. Høgtidsgudsteneste.  
Vilde Bergmann Rotnes, Aurora  
Rotnes-Larshus og Hege Bergmann  
Rotnes deltek.  
Takkoffer til Evangeliesenteret.

## 26. desember – 2. Juledag

- Kl. 11.00 Etnedalsheimen. Julegudsteneste.

## 31. desember – Nyårsaftan

- Kl. 16.00 Bruflat kyrkje.  
Kl. 17.00 Det nye året 2023 ringast inn.

## 8. januar – Kristi openberringsdag

- Kl. 16.00 Bruflat kyrkje. Gudsteneste med  
bønevandring og nattverd.  
Takkoffer til diakoniarbeidet i  
kyrkjelyden.

## 15. januar – Inga gudsteneste

## 22. januar – 3. søndag i openberringstida

- Kl. 11.00 Nord-Etnedal kyrkje.  
Lys-vaken-gudsteneste  
Takkoffer til diakoniarbeidet i  
kyrkjelyden.

## 29. januar – 4. søndag i openberringstida

- Kl. 19.00 Bruflat kyrkje. Ungdomsgudsteneste  
Takkoffer til Changemaker,  
Kirkens nødhjelp.

## 5. februar – Såmannssøndag

- Kl. 11.00 Bruflat kyrkje.  
Gudsteneste med nattverd  
Takkoffer til Det norske Bibelselskap.

## 12. februar – Kristi forklåringsdag

- Kl. 11.00 Nord-Etnedal kyrkje.  
Gudsteneste med nattverd.  
Takkoffer til Det norske bibelselskap

## 19. februar - Fastelavnssøndag

- Kl. 11.00 Bruflat kyrkje  
Takkoffer til Den norske Israelsmisjon

## 26. februar – Inga gudsteneste

## 5. mars – 2. søndag i fastetida

- Kl. 19.00 Nord-Etnedal kyrkje. Sang – og  
musikk-gudsteneste.  
Takkoffer til Institutt for sjelesorg

## 12. mars – 3. søndag i fastetida

- Kl. 11.00 Bruflat kyrkje. Skaperverkets dag.  
Konfirmantane  
Takkoffer til Kirkens nødhjelp,  
fasteaksjonen.

## 19. mars – Inga gudsteneste

## 26. mars – Maria bodskapsdag

- Kl. 11.00 Bruflat kyrkje.  
Takkoffer til Menneskerett.

Gudstenestene blir annonsert i avisa Valdres,  
på heimesida vår; Kyrkja.no/Etnedal og på  
facebook-sida Kyrkja i Etnedal.



Foto: Hege Bergmann Rotnes

*Kling no, klokka!*

*Ring og lokka, ring og lokka frå tusen tårn!*

*Tona om frelsa! Kalle og helsa med fred Guds born!*

*Kling no, klokka! Ring og lokka, ring og lokka frå tusen tårn!*

*Elias Blix*



## Jule-evangeliet

*I dei dagane lét keisar Augustus lysa ut at det skulle takast manntal over heile verda. Dette var første gongen dei tok manntal, og det hende medan Kvirinius var landshovding i Syria. Då fór alle heim, kvar til sin by, og skulle skriva seg i manntalet.*

*Også Josef drog då frå byen Nasaret i Galilea og opp til Judea, til Davidsbyen, som heiter Betlehem, for han hørde til Davids hus og ætt og skulle skriva seg der saman med Maria, som var lova bort til han. Ho venta då barn. Og medan dei var der, kom tida då ho skulle føda, og ho fekk son sin, den førstefødde. Ho sveipte han og la han i ei krubbe, for det var ikkje husrom for dei.*

*Det var nokre gjetarar der i området som var ute på marka og heldt vakt over flokken sin om natta. Med eitt stod ein Herrens engel framfor dei, og Herrens herlegdom lyste kringom dei. Då vart dei gripne av stor redsle. Men engelen sa til dei: «Ver ikkje redde! Sjå, eg kjem til dykk med bod om ei stor glede, ei glede for heile folket: I dag er det fødd dykk ein frelsar i Davids by. Han er Messias, Herren. Og det skal de ha til teikn: De skal finna eit barn som er sveipt og ligg i ei krubbe.» Brått var det ein stor himmelhær saman med engelen; dei lova Gud og song:*

*«Ære vere Gud i det høgste,  
og fred på jorda  
blant menneske Gud har glede i!»  
Lukas 2, 1-14*